

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. Eötvös utca SIMON-ház Kuzs József utr
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSI TÍPUSOK.

Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap szövegei részét illető
minden közlemények ide intő endők.

Hírdetetlen levelek csak ismert készletől
fogadtatnak el.

Előfizetési ár:

Helyben hához horvára vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitor egyszeri belgatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlittér 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ajdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Szerda, November 30.

234. szám.

Az a tíz millió.

Szakértők mondják, hogy a dohány-monopolium reformja az államnak 10 millióval fog többet jövedelmezni, tehát 21 millió helyett 31 milliót. Oly fényes kilátás, hogy az immár tárgyalás alá vett törvényjavaslat elfogadása iránt kételkedni se támadhat.

És a törvényjavaslatnak biztosan ez is lesz a sorsa, noha a szélsőbal erősen tüszköl attól a burától, a mi nem a „szűz“ után szitalódik meg. A mérsékelt ellenzék itt is keresi az átmeneti indítványt, a kompromisszumot, mert az állam e jogos igényei elé akadályt gördíteni nincs szándékában, de a szűz-dohány tárgyában se engedheti el a retorika ama szappanbuborékjait, melyeknek a reális értéke oly igen kevés.

És így jutott pártja egyik tagjának Gullner Gyulának e szerep, hogy a bürokratikus indolenciát hánytorgassa, mint a melynek lomhasága miatt a csempészet megakadályozni, vagy inkább szűkebb korlátok közzé szorítani, még sem lesz lehetséges.

Magunk is már egyszer, mikor a dohány-monopolium kérdésével először foglalkoztunk, kifejeztünk adunk ama hitünknek, hogy állami adminisztrációval a törvényjavaslatot jobban és könnyebben lesz lehetséges keresztül vinni, de megmondottuk azt, hogy csupán azért, mert még közigazgatásnak nincs teljesen reformálva — ez a törvényjavaslat elfogadása halasztást nem tűrhet.

Szinte előre megírható, mily módon, — az ellenzék a kis-termelők sanyaru helyzetével és ama megszorításokkal is foglalkozni — a tárgyaláskor, — melylyel a javaslat ezeket sújtja, daczára annak, hogy kortes eszköznek, — mert nem is egyéb az — igen korai, lévén még öt kerek esztendő, mikor Királyhá-

gón innen és túl azok az urak a szegény népért tett „önzetlen“ munkálkodásaiik tüzetes felsorolásával foglalkozni fognak.

A dolognak nincs egyéb kritériuma. Tagadhatlan, hogy a javaslat leg-súlyosabban a kistermelőket sújtja. De ha a kérdést komolyan akarjuk orvosolni, akkor az e nembeli érzékenység, felesleges, szükségtelen.

A csempészetet nem a nagytermelők, de azok üzték, kik a maguk félholdján, gyatra felszerelésük következtében érték-telen természetvényeikért a beváltásnál szerfelett keveset kaptak.

Most a termelési terület minimuma fél holdról egy holdra emelkedik és ezzel (noha a mi minimumot még nagyobbra tennők.) el lesz érve, hogy a dohány-termeléshez elégséges felszereléssel nem bíró természetstől el fognak állani a dohány természetstől, mert az jövedelemmel ugy sem bíztak.

Eddig is a beváltásnál a legtöbb visszaclést a kistermelők követték el.

A dohányt szabálytalanul csomózták.

A sarjudohányt elkeverték.

A dohánybálok közé, hogy azt súlyosabban tegyék téglát és homokot vegyítettek.

Tehát ami kis dohányt az állam-küestárhoz beszállítottak, azt is idegen anyagokkal keverték és az államot megcsalták.

Lényeges különbség van a felfogásban a saját szükségletre megváltott dohányt is illetőleg. Az egyik felfogás azt vallja, hogy az, ki a saját természetvénnyét fogyasztja, az nem csempész. — Ezután pedig csempész lesz, mert egy természetst sem válthat maga számára dohányt, hanem köteles trafikt szivni.

Ezzel a trafikfogyasztás olyan lesz télen át is mint nyáron, az az még nagyobb, mert hiszen az a 10 kiló dohány,

mit egy-egy természetstó a saját szükségletére váltott, elég volt az egész éven, nem csak neki, de sógornak, komának és mindennemű atyafinak is.

Az ellenzék főleg a javaslat ezt a részét fogja éles bírálat alá venni. Azt mondja, hogy a természetstónek száját be-kötni nem szabad, nem lehet. A csempészetet ezen a révön megakadályozni lehetetlen.

Végre — és azt egészen őszinte és komoly nézetnek lehet venni, a kérdés felszínén lévén, — hogy egyesek talaj-javításról és arról beszélnek: Miért nem az állam adja a termelőnek a magot?

A talajjavításról majdnem felesleges beszélni. Mert itt két alternatív előtt állunk: Vagy alkalmas a föld a dohány-termelésre vagy nem.

Ha alkalmas, az erre hivatott közegek, megadják az engedélyt, ha nem, akkor teremjen a föld azt, mire alkalmasabb. Magot pedig mindég az állam osztott ki eddig is, nem is pénzen, de ingyen. Megyénk nyugoti dohánytermesztők községeibe évenként, hogy az elfajzásnak eleje vetéssék, az ugynevezett szegedi kapadohány kipróbált magjai osztatnak ki és a mi eddig úgy volt, a javaslat reformjával csak hatványozva lesz.

Egyesek beszélhetnek arról, hogy sújtatnak, de az államérdek mindemlé előbb való. Végre is abszolút igazság az, hogy a hol az állam nyert, ott a polgárok érdeke sem szenved.

A posta és táviróintézmény. Az Ausztria és Magyarország közt meguji tandó posta- és táviró-egyezmény ügyében az osztrák és a magyar kormányok megbízottjai közt Budapesten tíz nap óta folytatott tárgyalások, mint a „Pol. Corr.“ értesül, ma befejeztettek. A tárgyalások folyamán a két kormány jóváhagyásának fentartásával az 1868-iki egyezmény alapján egy új, terjedelmes conventió köttetett, mely tekintetbe veszi a

posta és táviró-ügy azon idő óta bekövetkezett fejlődését s számos oly részlet rendezése is kiterjed, melyet az eddigi egyezmény nem ölelt fel. Az új egyezmény 1888. évi január 1-től kezdve tíz évre kötött meg.

Országgyűlés.

Budapest, november 29.

A képviselőház mai ülése ismét a dohányjavaslat általános tárgyalásával foglalkozott. Orbán Balázs volt az első szónok szokásos bombasztjaival. Weckerle Sándor államtitkár természetesen nem vele, hanem a tegnapi szónoklatokkal foglalkozott, különösen Helly és Gulner javaslataival. Kimutatta a legegyszerűbb számítással, hogy az az alap, melyből kiindultak tarthatatlan, és javaslatoknak sem praktikus ezélya, sem a törvényjavaslatot a legkisebb mértékben is meggyöngítő ereje nincsen. Weckerle beszéde élenk tetszést keltett, ugy tartalmánál, mint külső formájánál fogva. Utána Szász József ifja szélső baloldali képviselő tartotta meg általános, élenk figyelemtelenség között szűz beszédét, könyörtelenül fejezte be ezzel parlamenti carrierjét. Petrich Ferenc leginkább azzal foglalkozott, hogy mi mindenféle ember van a finánczok között, míg Almásy Sándor nem tudni honnan vett értésülésből azon dühöngött, hogy a miniszteriumokban is bécsi szivarokat szívnak. — Desseffy Aurél gróf valami lényeges kifogásokat nem tett a javaslat ellen, s kissé keserű beszédnek, úgy látszik, mintha mentességére hozta volna föl azt, hogy a kormány részéről mindent visszautasító merevséggel fogadnak, a mi az ellenzéki részről tanácsként vagy mint vélemény fölhoztatik. A javaslatot különben ő nem fogadta el, valamint ellenzéki szónoktársai sem.

Ezután Tiszta Kálmán miniszterelnök szólalt föl. Mindenekelőtt kimutatta, — hogy valamint egyáltalán, úgy különösen a javaslatnál nem hozható föl vád gyanánt a merevség, mint hogy minden elfogadható eszmét e törvényjavaslata nézve tényleg elfogadott a bizottság, a szakbizottságban pedig, mely előzőleg tárgyalta a javaslatot, a miniszterelnök ott sem volt, tehát merev sem lehetett. A finánczok elitélése sok esetben lehet jogosult, de általában semmikép, másrészt meg bizonyos, hogy sem a bírálatok képviselő,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Foltényiné Szabó Amália.

— Ötven éves jubileuma alkalmából. —

Ritka esemény színhelye lesz holnap a városi színház. A színművészetnek egyik leg hívatottabb papnöje bucsuzik el a tövises, de szép pályától, melyen ő egy félszázadon át terjesztette a műveltséget és a magyarságot. Foltényiné Szabó Amália asszony jubilál és bucsuzik. — Kevés van, kinek több joga volna ahhoz, hogy hosszas színi működését olyan örömmünnyel fejezze be, mint ő, ebben a mai jubilálódó korban; kevés, ki a feladat, a hivatás betöltésének olyan édes tudatával térhet pihenésre, mint ő.

Holnap még egyszer, utóljára megjelenik a deszkákon, melyekről annyi élvezetet nyújtott a közönségnek, s annyi dicsőséget, kitüntetést aratott magának. A jó debreczeni közönség, bizonyára tömegesen fog holnap a színházba sietni, hogy felgyujtsa még egyszer ama lelkes ovatiók tűzét, melyekben Foltényiné asszonyt egy negyed századon át, színi pályájának második felében annyiszor kitünteté. Megható és ünnepélyes bucsuzás lesz az, melynél látni fogjuk a jubilánsnak kedves barátját, a nagyevű Prielle Cornéliát művésznőt is, kit negyven évi tiszteletra méltó barátság köteleke fűz Foltényinéhez.

A jubileum alkalmából, habár az élettrajz már megjelent a Zilay Gyula által szerkesztett „Emlék albumban“, közöljük a jubiláns élettrajzát is, egy félszázados, érdemekben és kitüntetésekben gazdag színi működés hű tükrét, a legilletékesebb forrásból merítvén annak adatait.

Foltényiné Szabó Amália született Aradon 1830. Március 15-én polgári szülőtől. Atyja korán elhunyt, hátra hagyva özvegyt tizenégy gyermekkel. A szigorú körülmények közt élő özvegy, az ép-

pen ott időző színészrokonok Szak József (Szákffy) kérelmére a két éves Amáliát átengedé, s ez által a kis leány sorsa a színészethez volt kötve. Szákffy nőtlén lévén, a kis leány gondozását a szigorú jellemű Udvarhelyi Miklósnéra bizta, ki a kis Amáliát annyira megkedvelte, hogy csak férjhez menetele után vált meg tőle. Udvarhelyiné színész élete nagyobb részét Debreczenben töltötte el; (itt is alussza örök álmát.)

Itt nyerte első oktatását a kis Szákffy Máli, (gyermekkori színész neve); itt is lépett fel 1837 évben először a színpadra, mint hét éves gyermek „Paraszt mint dus g a z a d a g“ látványos darabban, eljátszva a Csörgő posta szerepét, a közönség buzdító elismerése mellett. E siker után vele játszott minden gyermek szerepet, sőt öt hat éves szerepet is rá bíztak. — A közönség általános kedvenczéné lön s igazgató gyámátja a kis szorgalmas leánykát jutalomjával fékokkél tüntette ki, melyek mind annyiszor telt ház és ovatiók közt folytak le.

A harminzas évek vége felé a debreczeni színtársulat feloszlott, s a kis leány gyám anyjával Erdélybe Maros Vásárhelyre, Pály Elek igazgatóhoz szerződött, hol a megboldogult nagy tragica művésznő (Kántoré) és az örök emlékeztető naiva (Déryné) mellett biztos lépésekkel haladt előre pályáján, úgy hogy már a negyvenes években, mint elsőrendű naiva szerepelt, hirt, s nevet biztositott magának, átgondolt finom játéka által.

Pály az igazgatóssággal felhagyván Udvarhelyiné vette át az igazgatást Feleky Miklós művezetése mellett. Előadásait Mármaros-Szigeten kezdte meg, itt is lépett törvényes házasságra Feleky Miklóssal, a társulat szerelmes színészevel, ki később saját neve alá vezette az igazgatást. Ő szerződötté, mind debreczeni igazgató, a lángelmű szelendus Prielle Cornéliát és itt kötődött ama baráti szeretet láncza, mely negyven óta sem lazult meg, és mai napság is tart, mi annál meglepőbb, mert mindkettőjük a ter-

mészet adománya mellett egy szerepkörre voltak hivatva, szerep eljátszás vagy más kiesínyes ok miatt irigység vagy kellemetlenség soha nem volt közöttük, sőt egymás kedvéért és a közönség iránti tiszteletből ugyanazon darabban, nagyobb vagy kisebb szerepet egymással felváltva játszottak egyaránt osztozva a közönség osztatlan szeretetében.

1846-ban a nemzeti színház igazgatóságától meghívást kapott vendég szereplésre, melyet el is fogadott. Első fellépte „Pohár viz-ben (Abigvil) a második „Parsangi iskolá-ban (Veronka) szerepében volt. A nemzeti színház akkori jeleseinek jó indulatú akarata biztositá a sikert, de a megkívánt szerződést igazgató ferjének Debreczen és Kolozsvárral kötött szerződése miatt nem fogadhatta el. Többször is felszólították a nemzeti színház igazgatóságától, de körülményei mindannyi szor a vidék színpadjaihoz kötétek. 1847-ben férje a nagy-beoskereki színház igazgatóját vette át, de a szabadság harez kitörése állomása elhagyására kényszeríté, a társulatot Kolozsvárra tevék át működésük körét, utjokban fényes siker mellett néhány előadást rendeztek Temesvár, Arad és Nagyvárad színpadjain.

1848 mozgalmi alatt a kolozsvári színházban szerepelt. A szabadságharcz lefolyása után Nagyváradon Kilényi Dávid igazgatótól szerződött három havi vendégjátékra.

1850-ben Havi Mihály és Szabó József aradi igazgatókkal beutazta Temesvár, Szeged, N. Várad s. a. t. városokat s mindenütt köztetszéssel szerepelt.

1850-nek tavaszán Latabár Endre győri igazgatóval, Győrött, Balaton-Füred, Pécs, Szeged, Szabadka s a t. városok színpadjain aratott dicsőséget s babérokat. A szabadkai színház megnyitása után ismét az aradi színtársulathoz szerződött Szabó József igazgatóhoz, mivel 1856 nyarán Bácsban a József város és az Ander Wien színpadjain szerepelt a közönség tapsai és a hírlapok

magasztaló elismerése mellett. „Cigány-ban (Rózi) „Pünkösdi királyné-ban (Viola) „Tamas bátya kunyhója-ban (Eliz) annyira megnyeré a kritika előismerését, hogy a megboldogult Saphir saját lapjában a Burgszínház művésznői mellé helyezé, a közönség ke zorukkal és értékes ezüst serleggel tünteté ki.

Bécsből Szegedre ment, hol Havi Mihály és Hegedüs Lajos igazgatókkal kötött három havi vendég szereplésre szerződést. Bevégezve vendégjátéka cyclust, haza tért Aradra szilővárossába, s egy ideig ott és Szeged színpadjain működött.

1859-ben megvált Szabó József szegedi igazgatótól és Reszler István pécsi igazgatóval lépett szerződésre, Pécs, Zágráb, Kaposvár és N. Kanizsa városok színpadjain mutatá be színészi tehetségeit.

1861. tavaszán Reszler István igazgatóval Debreczenbe jött s azóta Debreczen városának állandó lakója. Itt kötött törvényes örök frigyét Foltényi Vilmosmal. — Fellépett május 10-én „Fenn az ernyő nintsen k a s“ című vígjátékban, s Donatyi szerepében, a közönség már mint a mult időkbel ősmert kedvenct meleg fogadtatásban részesíté, Reszler István nyáron át kirándulást tett s ekkor Pozsony, Sopron, Szathmár és N. Károly városokban a jubiláns kiváló tüntetés mellett szerepelt.

1866-ban Debreczen várcsa magáévá tette a színészet ügyét, intendaturát alakított és szerencsés volt Kiss Sándor urat intendánsnak megnyerni, kinek szakavatott és tapintatos vezetése mellett oly virágzó kort élt a debreczeni színészet, melyet elérni nem egy hamar fog. — Az intendans a vidék legkötőbb erőt felszólítá a szerződésre, Foltényiné a felszólításnak készséggel engedett s 1866-tól egész 1875. év tavasszáig, az intendatura felügyelate alatt telen Debreczenben, nyáron át N. Váradon működött. A feledhetlen intendatura megszűnése után, Temesváry Lajos, Színész consortium,

sem a kassai püspök finánczok beállani hajlandók nem volnának, bárhogynak hívnák is őket. A javaslat kémskedési oldalára megjegyzti a miniszterelnök, hogy ez teljesen alaptalan kifogás, minthogy e tekintetben a javaslat csak kötelességük teljesítésére szorítja a hatósági közegeket, hogy akadályozzák meg az állam megalapítását, megalapítását. Gulner és Helfy javaslatának tarthatatlanságát kimutatva fejezte be polemiját a miniszterelnök. Szóltak még — észrevételül — M a d a r á s z József és S z e n d r e y Gerzson a javaslat ellen, mire az elnök a vitát berekeszté. H e g e d ü s Sándor előadó beszédét holnapra halasztva, az ülés ezzel véget ért.

A magyar irodalom érdekében.

(D. L.) A tél és az irodalom jó barátok. Ennek különféle az oka. Először is a költői termelés — a lyrikus „zöldeget“ kivéve sokkal jobban indul neki, mikor meghosszabbodnak az esték. A kandalló pattogó tüze mellett, meleg szobában, jobban esik az írói munkálkodás, mint meleg nyári estéken, mikor minden a szabadba vonz. Ilyenkor az író hasonlít a méhhez: földolgozza mézzé és viaszszá azt, a mit a nyáron keresztül gyűjtött.

És ez a haszon csak másod sorban jön. Sokkal fontosabb azon körülmény, hogy télen a publikum többet olvas. Ha nem volnának téli esték, nem is volna talán magyar olvasóközönség, nem is volna magyar irodalom. Így azonban mégis csak akad ember, aki, miután rendbe hozta szénáját, eltakarította gabonáját bevásárolt minden szükségességet, arra is gondol, ami magyar fogalmak szerint még mindig „fölsőséges“: az irodalomra gondol. Akad egykét forintja, melyről egyhamar nem tudja mire fordítsa: tájékozódni akar, de nem tudja, hogy melyik könyvet vegye. Ha már annyi a tájékozódási vágya, hogy el sem fér az állványon, akkor, isten neki: könyvekbe „lője“ a pénzt.

Nem egy van a dolog a francziánál, az angolnál és a németnél! Ott a népszerű h e t l e n e k rubrikájában első helyen szerepel a házi könyvtár. Ott a legszegényebb ember is, ha csak módját ejtethi, könyvet vásárol. Még pedig első sorban hazájának irodalmának termékeit. Mi, jólelkű magyarok, annyira szívünkön viseljük más nemzetek sorát, hogy még irodalmunkra is nagyobbra gondunk, mint saját nemzeti költészetünk sorsára. Jókai Mór regényeit, Petőfi költeményeit nem igen veszszük meg, de járattuk a „Gartenlaube“-t és az „Illustrirte“-t. Hadd lássa a német, hogy a magyar ember nem fukar!

Ezzel pedig nagyot vétünk a nemzet geniusza ellen. Hogyan is fejlődhetne a nemzet első kine, a nyelv, ha nem pártolják az irodalmat? . . .

Hagyjunk föl e régi témával és térjünk inkább vissza a téli dícséretéhez. A jövő hó-

ban az év legszebb ünnepét érjük meg. Karácsonykor megnyílik a szív és — az erzsény. A ki egész éven át fukar, karácsony közeledtével fölnyitja szűk markát és ajándékokra gondol, melyeket nem ő kap, hanem ad másoknak. Mindenki vásárol és olyan kiadásokat enged meg magának, melyekre az év többi napjain alig gondol.

Nos tehát, tisztelt közönség, gondol e napokban arra is, a ki különben az egész éven át elhanyagol, gondolj a magyar irodalomra. Ha elmész a könyvkereskedőkhöz, ne fordítsd neki hátat; s ha már beléptél a könyvkereskedő üzletébe, ne nyulj első sorban a külföldi termékek után, hanem barátkozál meg azzal az eszmével, hogy magyar írók is vannak, akiknek műveit nemcsak olvasni, de megvenni is érdemes. Hisz ő tudom, nem vagy te olyan büszke, hogy el nem olvasnád Jókait, Petőfit, Mikszáthot és a többi, akiknek neveivel nagyon el szeretsz díszkedni, mikor külföldi emberrel állsz szemben — csak megvenni nem akard könyveiket. . . . Mikor olyan szép tájékozódást lehetne a pénzen venni!

Értem habozásokat, mert hisz én is magyar vagyok! De azért mégis tanácsolom, győzd le magadban egyetlen egyszer az ébernek ezt a nemzeti „virtust“; gondolj arra, hogy karácsony közeledik, mikor minden embernek, még a rabnak is karácsonyfát gyujtanak. Gyujts te is karácsonyfát az árva magyar irodalomnak. Vásárolj néhány jó könyvet. Ki tudja . . . hát ha mégis csak te huzod a hasznát?

Külföld.

A franczia képviselőházban tegnap hivatalosan jelentette Rouvier, hogy Grévy üzenete esítőtörökön terjesztetik elő. Mindenki oda törekszik, hogy a válság lefojlyása lehetőleg gyorsítsák. De az elnökjelölthe néve még eddig semmi megegyezés nem történt s minden jel azt mutatja, hogy a választásban a monarchistákra fontos szerep várakozik, a mennyiben az a jelölt nyeri el a többséget, a kihez ők csatlakoznak. Kormány eddig csupán a Ferry és Freycinet jelöltje véhető, ámbár nem lehetetlen, hogy az utolsó pillanatban új kombináció merüljön s nyer valósítást.

Az orosz képviselőházban tegnap azon kérvényekre nézve, melyek Olaszországban a pápa világi hatalmának visszaállítására érdekében terjesztettek, figyelemre méltó nyilatkozatok tettek. A kormány kijelentette, hogy a kérvények aláírása teljesen törvényes módon folyik s így nem fog a dologba avatkozni. Éppen úgy megtagadta a pör megindítását azok ellen, kik a kérvényekben bizonyos nyilatkozatokat tettek, melyek részben törvénybe ütköznek. A kormány még ezekkel szemben is passzív akar maradni.

Napi hírek.

— Degenfeld Imre gr. egyik unokáját, Károlyi Tibor gr. leányát, a minden női ére-nyekben gazdag, szép és szeretetre méltó

Ella gróf kisasszonyt szombaton jegyezte el a másai (Arad m.) kastélyban Almásy Dénes gr. Almásy Kálmán gr. kőtegyházi birtokos fia. A föuri eljegyzés szűkebb családi körben történt meg s a föuri két család nagy számu rokonainak egy része csak üdvözlő távirattal vett részt abban. Üdvözlő sürgöny érkezett a frigyet köto förang párhoz Tisza Kálmán miniszter elnökötől és nejétől szül. Degenfeld Vilma grófnőtól is. Vasárnap az Aradon idözü förang társaság tagjai is üdvözlőlevelekkel halmozták el az eljegyzetteket.

— Prielle Kornélia asszony, a nemzeti színház művésznöje ma este érkezik Debreczenbe, hogy részt vegyen a Foltényiné Sz. Amália asszony holnapi jubileumán, mely a színházban tartatik. E jubileum iránt, részint a jubiláns színésznő —, részint Prielle Kornélia fellépése miatt oly nagy az érdeklődés, hogy már ma alig lehetett támlásszék jegyet kapni a holnapi előadásra. Igen helyesen tenné az igazgató, ha Prielle Kornélia asszonyt igyekeznék megvenni, hogy még egyszer, szombaton, fellépjen színpadunkon valamely darabban.

— Foltényiné asszony holnapi 50 éves jubileumán átadandó különféle emléktárgyak és koszorúk egy része már látható a kirakatokban. A Lőfkovits Arthur ékszerüzlete egyik kirakátában szemléltethető egy szép ezüst koszorú, melyet a szintársulat és egy művészi kivitelű aranyozott ezüst serleg, melyet a színházi ötagu igazgató s a nevében fognak az ünnepeltnek átnyujtani. A Beke László kistemplomtéri kereskedésében pedig két óriási gyönyörű koszorú vonja magára a járókelőknek figyelmét. — Az egyiket, melyről széles, selyem szalag csüng alá, a debreczeni közönség adja; a másikat pedig, sárga-kék (a város színei) szalaggal a debreczeni szünyegylet.

— Megerősített alapszabályok. A n. k. álló II. dík és a h. s. z. o. s. z. l. o. i. III. temesvári társulat alapszabályait a belügyminiszter jóvá hagyta.

— Próbahál. Folyó évi december hó 4-én az vasárnap a „Korona“ szálloda ter- meiben kezdő s haladó növendékekkel nyil- vános vizsgálatot s ezzel egybekötve tánc- estélyt rendezek, melyre a mélyen tisztelt szülök, gyámok vagy azok helyetteseit s általában a táncművészet minden barátját tisz- teletteljesen meghívom. Debreczen, 1887. no- vember hó. Alföldy Károly táncmester. — Kezdeté d. u. 5 órakor. 5 órától 8 ig vizsga. — 8 után általános tánc. — Belépti díj személyenként 1 frt. Jegyek előre válthatók Szepessy és Társa urak norinbergi és Beke László ur divatüzletében, este a pénztárnál.

— A czepléduczai új ref. templom negye- dik harangja, mely egészen újonnan öntött, megérkezvén, ma délután 3 órakor fog az épít- telt bizottság által próbaharangozás mellett átvétni. Az új harangot délben hozták fel, miután előbb lebesátozták az előbb öntött negyedik kis harangot, de melynek hangja nem volt összehangzó a másik hárommal. Az újonnan öntött harang 294 kilogram súlyú a felszerelés nélkül; a másik 252 kilós.

— A debreczen-füzes abonyi vasút. Debre- ezen szab. kir. város jog és pénzügyi, vala- mint gazdasági bizottsága — mint halljuk — már legközelebb tárgyalás alá veszi azt, hogy Debreczen város mily összeggel járuljon a tervezett debreczen-f. abonyi vasút építési költségeihez.

gyülekezete ez, a mely kaczag. Itt ott bele- vegyül a nevetésbe egy erős köhögés, mely- nek rohamra megrázza a beteget és szinte reszket bele a vázga. Amott az öreg, ösz- szakállu ember ültéből hátrathanyatlik, elso- ványodott, kék eres kezével beleeragaskodik a takarópokróczba és ordít. — A nagy ne- vetés alatt beleütötte a fejét, azt az össze- vissza tört fejt, a vaságy sarkába, és hát az fáj.

De a többség nem vesz tudomást erről. A pusztulás nagy tranzitóműhelyében nem tö- rődik egyik a másik fájdalommal. A nyöszörgő- hangok, a tehetetlen dihi ordításai s az roham- mikor a beteg közel van az örülethez és eső- des öklét veri a falhoz, hogy a teste más- részén is érezen fájdalmat, a mi egalizálná amaz, — elmulnak itt minden részvét nél- kül. Mindenki maga magának ordít, ha ordít és hát miért ne kacagna olykor az elseny- vedt, megtört beteg.

— Meg fog boldognulni.
— Ne lár mázz.

S a hosszú sor ágyak viaszszin lakói fölemelkednek, némelyiknek gyöngye pirosság is verődik az arcába a jökedvtől. Csönd van egy darabig, hallgatóságok. Azután kitor újra a veszett kacaj, a mi nyöszörgésbe, ordításba fúldoklási rohamokba vész el.

Ott van az ajtó mellett egy ágy. Tegnap még üres volt. Még az este is. Az éjjel hoztak vendéget bele. A hosszú sor beteg, a kiket nem hagy aludni a fájdalom, a kik egész éjjel tud- nak beszélni arról, hogy miként kapták meg a betegséget, hallotta, hogy beletesznek va- lakit az üres ágyba. A vén vidéki tanár, a kit lábtöréssel hozták ide, — átsngta a szomszédjának az alkalmi káromkodást: Lá- tud uram, együtt vagyunk, azt is tudod mit akarunk.

Elfojtott, suttogó nevetéssel adta át egyik szomszéd a másiknak. A nehéz betegek, a kik már mozdulatlanul feküdtek, mint

— Magyar hitel és takarékszövetkezet. volt a czime egy intézetnek, melyről az igaz- ságszolgáltatás végrehajtó közegei tegnap ráuntották le a leplet. A szövetkezet elén Gyurgyik Gyula dr. ügyvéd és volt orsz. gyűlési képviselő állott, mint vezérigazgató, ki egy sereg ügynököt tartott, akik a sze- gény emberek megtakarított filléreire specu- láltak. A szövetkezet hirdetései ugyanis igen előnyös feltételekkel kecsegtettek s a lépre- menőket az ügynök, az irodába vezette, ott a hitelkérés előtt rászórtak egy száz. Ötven vagy huszonöt forintos részjegyet és mi- kor a szegény ember a legtöbbször házbé- re szükségessé kölesont akarta felvenni, adták csak tudtára, hogy ellogadható kezeseket ke- rítsen, sőt komoly képpel mondta némelyik- nek a titkár, hogy házigazdáját szerezze meg kezesül. A szövetkezett ügynökei körülbelül 4900 ily áldozatot gyűjtöttek. A rendőrség már rég figyelemmel kísérte ez intézetet, mi- g végre oly bizonyítékok jutottak birtokába, hogy a szövetkezet helyiségében kutatást rendeztek s ez alkalommal a gyűlési üzem- nek egészen nyomára jöttek. Alaptökeiről a könyvekben alig van szó is, a vezérigazgató, az igazgatósági tagok és ügynökök csupa kétes existenciák. A beszerzett adatok alap- ján dr. Gyurgyikot és négy ügynököt le is tartóztatták, a szövetkezet irodáját ostromlók- nak pedig azt mondják addig, hogy — a tisztviselők elutaztak.

— Árvák felruházása. A debreczeni egy- ház iskolás árváit, számszerint 172 gyerme- ket pénteken d. e. fog téli ruhával ellátni az egyháztanács felszerelő bizottsága, mely- nek ld. Csanak József az elnöke.

— 2 gymnasiumi osztályt vagy reált vég- zett tanuló felvétetik; hol? megmondja lapunk kiadóhivatala.

— Himlő és kanyaró a szent-annautozal iskolában. Illetékes helyről a következő érte- stítést vettük: „Az annautozai ref. leányisko- lában 7 hét alatt 31 növendék himlős lett, a 8-ik héten kanyaróba esett a tanító gyermeke. Ezeknek következtében a tanítás nov. hó 24 — dec. hó 5 ig, tehát 11 napra beszünt- tetett.“

— Gazdász colonne. Azon kitünően si- került táncestélyeknek, melyeket a helybeli gazdasági tanintézetnek hallgatói a „Korona“ szálloda nagy termében rendeztek — utolsója folyó évi December hó 3-án fog ugyane- sak a „Korona“-ban megtartatni. A rendező urak hogy eleget tehessenek a több oldalról nyilvánult érdeklődésnek, s hogy alkalmat adjanak azoknak is — kik mint részvénye- sek az estélyeken részt nem vettek — az utolsó esténi megjelenésre, — felkérték bennünket annak kijelentésére, misze- rint az utolsó esténi minden a részvényes- re igényt tartható urak 1 frt. belépti díj lezár- tása mellett, igen szívesen fognak láttatni. A hölgyek belépti díjat nem fizetnek. Miután a feleslegli mutatkozó összeg a gazdaságok segélygyűlésének javára fordítottatik — felüli- zések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Azt hisszük, hogy azon tánc- estélyek utolsója, — melyek eddig is oly szép sikert mutattak fel — nagy és díszes közönséget fog a „Korona“-ba vonzani.

— Zene estély. A Magyar Testvérek zenekara holnap este Vilmos Lajos sörca- nokában fog játszani.

— Szerszám kiállítás. A technológiai iparmúzeum Budapesten jövő 1888. évben szerszám-kiállítást rendez, mely február 5-től

április 1-ig tart. M. érdeklődő közönség szerszám tudatjuk, delmi és iparkamar által e kiállításra tüzetesebb felvilágo- bejelentési iv minden díj nélkül nov. 29. A kereskedő

— A kilköztetés debreczeni ev. ref. e nevezett consistoriál egy emeletes épület és a nagytemplom rozzant állapotba ju- ság egy, a napokban s z o m l e alapján egy ház i h i v a t. is ott maradását, a életveszélyesnek tal- zatok egymás után, tanács airt a pre- töztesse ki az itt fárt, pénztárt és főt. püspök ur lakásá- értekezlet volt, mely nap tartandó presbiteri zati javaslatot fog- néz-e előterjeszteni. sz szemben nehéz, ké- tudvalevő dolog, így- len a gazdasági ta- tervezve van a real- consistoriális épület féle kántori lak- a- egyház még 1875-b- gazdasági, real és l- letek helyéül, 35 ez- tételül, hogy visz- alatt alkalmatos az e g y h á z i h i s gondoskodni fog, lom mellett új kánt- telt el. A telkek egy város; de a többi i- valamint hogy nem- egyháznak, vagyis kötelezettségeinek- get. — Biztatás, ig- ben; mert a kérdé- egekben már a- van függővé téve, a- megy s ez némileg városnak. — A vén- egy év tized óta s- dig a lebontást vár- dani szolgáltatot. A- lag erőlyesen ragasz- határozatában az 18

— Helyi irodal- főiskolai hittanár e- tet adott ki „Emlé- ref. egyházközség 1887 ik október hó- lyéhez“ czim alatt. szón“ és az ünnepé- talmaza a jubileum- dott előimádságot s- peres-lelkésztől, azt- egyházi beszédet, u- Lajos hittanár ur t- Luk. ev. 12 r- s. „Ne félj kisiny se- atyátoknak, hogy- Továbbá közül a f- Egyekből lett Kis- hát Kis Pereget 1

— Azután vilá- szürke teremnek m- látni. Akkor föléb- Es a mit elmondot- Ismeretséget kötöt- megy az itt nagy- beszélt Katalinról,- jánál Orosházn.

Nappal hallg- szavait. Elismertél- linnak vigyázni ke- . . . letőnek és pu- vidéki tanár és sin- — De éjjel n- mában beszélt az- mikor csökölta Ka- csudálta tengermél- volt a multság.

— Inyen ko- dik szemszéd. — M- lábával a lepedőbe- Beleharapott a pa- gyen komédiát.

Igy télt az i- deszkát árulni, egy- biek boszankodtak, hamar gyöngyül az- bezzélt éjelenkint. szen a lázalom. B- örvendetésen javul- megszövik. Szereti- tizenhat éves leán- sokáig.

Az asszony j- folyosókon. Az á- — Oh lelkeim- világlétükben . . . lyen lány! Csupa- melle van annak a- S az egyik- sikhöz, onnét a h- hoszu unalmas fo- gébe, a hol a rács

takarékszövetkezet, melyről az igazgató közlegények szövetkezet élén és volt orsz. mint vezérigazgató, ott filléreire spekuláltak s a lépre fordította, ott a száz, ötven részjegyet és miután többnyire házba került, a felvinni, adták a kézeseket ke... monda némelyik... zdiáját szereze meg... gyűnei körülbelül... ttek. A rendőrség... ez intézetet, míg... jutottak birtokába... yiségében kutatást... gyalozatos üzeme... ek. Alaptörvény... is, a vezérigazgató... s ügynökök csupa... zett adatok alap... gy ügynököt le... t iródlját ostromlók... addig, hogy — a

A debreczeni egy... 172 gyerme... ruhával ellátni... bizottsága, mely... elnöke.

tályt vagy reált vég... /megmondja lapunk

a szent-annautczal... a következő érte... tczai ref. leányisko... ndék himlős lett, a... t a tanító gyermeke... tanítás nov. hó... 11 napra beszün...

Azon kitünően si... helyeket a helybeli... lgalgatói a „Korona“... ndeztek — utolsójá... an fog ugyancsak... artatni. A rendező... nek a több oldalról... s hogy alkalmat... k mint részvénye... em vettek — az... sre, — felkértek... ntésére, misze... n a részvevésre... belépti díj leíze... fognak láttani. A... fizetnek. Miután... szeg a gazdaságok... rdítattik — felílti... tnak és hírlapilag... k, hogy azon táncz... nek eddig is oly... nagy és diszes... n á-ba vonzani. Magyar Testvérek... os Lajos söresar...

s. A technológiai... jövő 1888. évben... mely február 5-től

már nem tudtak... kétszer is ismét... — S mászott to... ott: látod uram... dt egy fiu, a ki... verset, azt meg... s megülködöste... ndták rá, hogy nem... is tesz az igazga... jó társaságba.

széjjel nyugodtan... elé azt hitték, hogy... itt hagyott bennün... bolond valakin... jönni.

az új lakó elkeze... zefüggéstelen aza... monda a vén em...

ánál aztán láthatták... az ágyban. Egy... ázban égett az ar... an negyvenes karok... alól s öntudatlan

Csak a Katalinra... h kedves kis szöke... h itt hagyni. Ha... t. Csak addig te... fonom neked, hogy... gy milyennek a sze... nézz bele, nézz.

? Ilyen kék sze... linra vigyázz, te... Csak megcsókolom... ajadat, te édes... én édes kicsi Ka...

lében, az asszony... esőnd lett. Majd... ly, ott végig az

április 1-ig tart. Midőn ezen kiállítás iránt... érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk, egy... szerszám tudatjuk, hogy az alóli kereske... delmi és iparkamara hivatalában a muzeum... által a kiállításra vonatkozólag kiadott és... tüzetesebb felvilágosítást nyújtó felhívás... bejelentési ív és szabályzat ingyen és... minden díj nélkül kapható. Debreczen 1887. nov. 29. A kereskedelmi és iparkamara.

A kiköltözött egyházi hivatalok. A debreczeni ev. ref. egyház által használt ugy... nevezett consistorialis ház, ez a százados ve... egy emeletes épület a gazdasági tanintézet... és a nagytemplom szomszédságában olyan... rozzant állapotba jutott, hogy a városi ható... szág egy, a napokban megtartott szakértői... szemle alapján eltiltotta az ott székelő... egyházi hivataloknak továbbra... is ott maradását, miután az épület... éltetvesélyesnek találtatta. A falak és bolto... zatok egymás után repedeztek meg. A városi... tanács airt a presbyteriumhoz, hogy költö... tőztesse ki az itt elhelyezett egyházi levél... tárt, pöntárt és adóhivatalt. E tárgyban... főt, püspök ur lakásán tegnap d. u. szükebb köü... értekezlet volt, mely elhatározta, hogy a vasár... nap tartandó presbiteri közgyűlésre egy határo... zati javaslatot fog a hivatalok elhelyezésére... néve előterjeszteni. Az egyháztanács e kérdé... sel szemben nehéz, kényes helyzetbe jutott. Mert... tudvaló dolog, hogy azt a két telket, mely... en a gazdasági tanintézet épült, a melyre... tervezték a reáliskola is, s a melyen ez... consistorialis épület és a Szotyori N. Károly... féle kántori lak áll jelenleg, a debreczeni... egyház még 1875-ben átengedte a városnak... gazdasági, reál és kereskedelmi iskolai épü... lettek helyül, 35 ezer ft értékben azon fel... tétel, hogy viszont a város három év... alatt alkalmatos épületet emeltet... az egyházi hivatalok számára... s gondoskodni fog, valamely belvárosi temp... lom mellett új kántori lakról. Azóta 12 év... telt el. A telkek egy részét be is építette a... város; de a többi részt mindez ideig nem... valaminthogy nem adott kárpótlást sem az... egyháznak, vagyis a szerződésben elvállalt... kötelezettségeinek mindez ideig nem tett... get. — Biztatás, ígéret, volt elég minden év... ben; mert a kérdés megoldása az utóbbi... években már a reáliskola államcsinálás... van függővé tette, a mi pedig igen nehezen... megy s ez némileg melegségül szolgálhat a... városnak. — A vén épület, melyet gyökeresen... egy év tized óta soha nem javítottak, min... dig a lebontást várván, végre felakarja mon... dani szolgálatot. A presbyterium előreléható... lag erőlyesen ragaszkodni fog vasárnap hozandó... határozatában az 1875-ik szerződéshez.

Helyi irodalmi termék. Csiky Lajos főiskolai hittanár egy 40 lapra terjedő füze... tet adott ki „Emlékkövek a kisperegi ev. ref. egyházközség százados fennállásának 1887 ik október hó 23-án tartott öröm ünnepé... lyéhez“ cím alatt. A füzet egy rövid „Elő... szón“ és az ünnepély programján kívül tar... talmazza a jubileumi isteni tiszteletlen elmond... dott előimádságot Szél Kálmán szalontai es... peres-lelkészét, azt az igen szép alkalmi... egyházi beszédet, melyet ugyanakkor Csiky... Lajos hittanár ur tartott a kis peregiek előtt... Luk. ev. 12 rész 32 versének alapján. „Ne félj kicsiny sereg, mert tetszett a ti... atyátoknak, hogy adjon néktek országot“. Továbbá közöl a füzet megható részletet „Az... Egyéből lett Kis Pereg történetéből, mert... hát Kis Pereget 1787-ben azok a vallásuk

Azután világos lett egészen, a komor... szürke teremnek minden zig-zugába be lehetett... látni. Akkor fölébredt lázalmából az asszony. Es... a mit elmondott álmában, elmondta ébren. Ismeretséget kötött a szomszédokkal (hamar... megy az itt nagyon) és beszélt, ábradozva... beszélt Katalinnal, a kit ott hagyott az ap... jánál Orosházán.

Nappal hallgatták áhitattal, esőndben a... szavait. Elismerték, hogy a világ rossz, Katal... linnak vigyázni kell. Hjahó, a szép lány... . letörök és punktum — monda a vén... vidéki tanár és simogatta a szakállát.

De éjjel más volt. — Mikor lázál... mában beszélt az otthoniakkal az asszony, mikor esőskolta Katalin széke haját, nézte, esudálta tengermély kék szeméit, akkor meg... volt a mulatság.

Ingeny komédia, — monda az ötö... dik szemsz. d. — Másnap nagyot rugott két... lábával a lepedőbe és lefordult az ágyról. Beleharapott a papucsba és bevégezte az in... geny komédiát.

Igy telt az idő. Egyik-másik ur elment... deszkát árulni, egyik-másik folyógyult s a töb... biek boszankodtak, káromkodtak, hogy nagyon... hamar gyógyul az asszony. Utóljára már alig... bezzelt éjelent. Végre aztán megszűnt egé... szesen a lázalom. Brebóczky Mihályné javult, örvendtesen javult és azt mondta, hogy megszökik. Szeretné már látni a Katiczát. Egy tizenhat éves leányt nem jó egyedül hagyni sokáig.

Az asszony javult és már kint sétált a... folyosókon. Az ápolónőkkel beszélgetett.

Oh lelkeim, a Katica haja... soha világleletükben... milyen lány, istenen, mily... en lány! Csupa hus lelkem... milyen melle van annak a lánynak!

S az egyik ápolónőtől eljutott a má... sikhoz, onnét a harmadikhoz. Így tovább a hoszu unalmas folyosón az épület tulsó vé... gébe, a hol a rácsos vasajtó választ el egy

hoz hű egyeki kálvínisták ülték meg, kiket... ősi lakhelyükről az egri káptalan 1771 és 1774... között, mert nem katholizáltak, egyetlenegy esa... ládot kivéve, földönfutóvá tette, kiűzött 1000... lelket számláló hitközséget, elvévén ennek... templomát, két iskoláját és összes lakó házait... Ugyancsak a füzetben találjuk a Szondy Imre... lelkész által mondott zár imádságot és a... százados jubileumnak terjedelmes leírását is. A füzet tisztajevédelme a kisperegi ev. ref. egyházközség ingyenes kiadott alapjára fog fordított; ezért is ajánljuk azt olvasóink figyelmébe. Kapható a Telegdy és Csáthy könyvkereskedésben.

A névjegy. Sok humor van a névjegy... gyekben. Egy-egy tizedrangú miniszteri hiva... talnok vagy egy ismeretlen vidéki tudós névjegy... je, mely tele van nyomtatva mindenféle apró... élylet tiszteletbeli, rendes, pártoló és gyámolító... tagságának büszke címével, magában véve is mulatató. Nem ismeretlenek az ilyen... névjegyek sem: „X. Y. alpörös“, vagy X. Y. szabaduszó“ stb. Ezekhez most egy... diszpléndányt küld be egy olvasónk, mely így... hangzik: „R. Mörice marha- és baromfi kereske... dő, házassági közvetítő, előimádkozó, pénteki... énekes és újesztendi trombitás, izraelita... fiuoperateur. Községi hátuljatisztító és 6%-os... pénzkölcsönző.“ Ejnye de szép közönség lehet... az, mikor mindnyájan együtt vannak, mon... hatnánk erre az operettebeli mikádóval.

Biharmegyei hírek. Véres pisz... tolypárba j ment végbe Nagyvárad mel... lett az egyik Erdőben. A párbajozó felek: Demeczky Mihály miskolezi reáltanár s je... lenleg tényleges szolgálatot tevő tartalékos... honvédhadnagy, és Karaguj Sándor tetleges... állományú honvédfőhadnagy voltak. Demeczky... golyója Karaguj homlokába fúródott, de mert... a pisztolytöltés nem valami erős volt, hát... komolyabb bajt nem okozott. A párbajra ösz... szeszóalkozás adott alkalmat. A segédek... és orvosok katonatisztek voltak. — Árvapénztár Konyáron. A bolgyi... miniszter megengedte Konyár községnek, — (mint... a minap Zsákának), hogy a községbeli... árva pénzeit a megyei árvaszék felügyelete... alatt, a községben tervezett gyámpénztárban... kezelhesse. — Eljegyzés. Erős Zoltán, fiatal földbirtokos Ersemlyénből a naponban... jegyezte el özv. Jármy Elekné urnó bájos... leányát: Ida Kisasszonyt Pusztadoboson. — A holttestet. Az Artándról Nagyváradra... vezető országúton az arra járó gyalogosok... egy holttestet találtak, amely állítólag egy... marhakupéce, a kit agyonverték.

USA RNDOM.

FOLTÉNYINÉ EMLÉKEK.

A művésznőnek holnapi ünnepe alkal... mából Zilahy Gyula által szerkesztett „Emléklap“-ból közlünk néhány oly emléket, melyeket az ünnepelt színi működése alatt... itt-anott kapott:

Az első bírálatok egyike FOLTÉNYINÉRŐL.

A „Homművész“ 1837 márczius 9-iki számából. (Fáncsy Lajos a fővárosból vendégsze... replésre meghívattván Debreczenbe először... február 11-én lépett föl Halm Frídrich „Gri... seldis“ címűdrámájában, mint Percival.) — — — „A vak szénégetőt vezető

pár betegszobát a többtől. A rácsos vas... ajtón nagy lakat, — hogy meg ne... szökhessenek a bün leányai, a kik ott benn... vannak.

Ezek a lányok, ezek a bünös testek hu... szan harminczan tanyáznak ott bent. Harmó... nitalamul hallatszák ki a szobákból a zürös... notahang, a „viszik a lányt az esküvőre“, ez... a kedvesen dallama minden bukkott lénynek, mert... ők is szeretnek foglalkozni azzal, a mi... elérhetetlen nekik. A kik már gyógyultak, a... kik már mehetnének innen vissza, a kikben... már peszdül és szerelmet óhajt a vér, azok... odaállnak a vasajtóhoz, odadugják a fejüket... a vasrudhoz és néznek kifelé. Órák hosszat... el tudnak ott állni, hogy lássanak valamelyik... kórszobából kijönni egy sárgásbőrű ösz... szeesett férfit.

Kíváncsian nézte ezeket tisztes távolból... Brebóczky Mihályné. Mindennap. S történt... egy tiszta verőfényes napon, a mikor napsu... gár fatott végig az elhagyott lombtalan kert... ben, csillogott a hullaház zöldes ablakain és... beverődött ide a folyosóra, a szürke, sivar... falak és karbólszag közé, történt, hogy elsi... koltotta magát örületesen az asszony. Velő... rászó, diühös hang volt ez, a mely viszhangoz... va szállt végig az üres folyosókon. Az ápo... lóáó ijodten ejtette ki a kezéből az almát, a... mit éppen hámozni akart. S ez a sikoltó assz... szony, arezán az öjritő fájdalom kétségbees... sével, kikapta a kezéből a nagy szegedi bics... kát és ordítva rohant a bünvirágok tanyája... felé.

Megöllek! Dühös haraggal rázta meg a vasru... dat és végig vágódott a folyosó kövén.

A rácsos vasajtó mögött ott állott sápad... tan napsugártól sütött aranyzsin szöke hajá... val Brebóczky Katalin. Tömörkény.

fücska Száky Mái ügyessége által legin... kább voná magára figyelmünket.“ (A darab következő kiostzással került... színi: Percival Fáncsy ur, Griseldis Balláné, Artus király Száky, Cedrik szénégető Cze... lesztin, Ginevra Telegy, Lancelot Balla, Tristan Kovács, Gavin Almássy.)

H O Z Z Á D. Nyílt homlokod derült égében, A csillagoknál igézőbb szemed, A csillagok némák; de szemeid Az ember lelkéhez beszélnek.

Ha szólsz, miként lány nyári szellő, Megingattja a zöldes lombokat, Szelid szavad szép hangzatára A szívnek hurja hű viszhangot ad.

Ezer vesztély s feldult remény után, E hön szeretett hazá vesztéségében, Találhatni Téged kedves honleány Az ifjuság bájtelet szende képiben!

Eleg volt kiengesztelődni A dacos sors hajthatlan tettel, S téged óh hölgy soha nem feledni, Bár a végzet messze távolítsa el.

Győr, 1854. Márczius 29-én. KELEMEN MÁRIA.

F. Szabó Amáliához. Szeged, 1859. márczius 26. Ki engedett hangot a csalogánynak, Hogy zengje a természet szent dalát; Ki ültetett szobor érzelmét a szívbe, S ki adá a rózsának illatát; — Ki himz be virággal a tavaszt, — S bimbóból virágot ki fakaszt?

Az, — ki nagyra törő szelleméhez A szép hangot engedte zálogul, Hogy szólj az érzelmeknek hangjain, Melyen a szív vidul s elkomorul; — Hogy a költő álma t mondó nekünk el, — Hogy lelkesüljön tőle a kebel.

Oh kövesd szép szellemed hivatását, Mely a művészet templomába int, Törökölj a nagy előzők — labir sorsod Fényes pályára töviseket hint, — És a kor méltányolva tetteidet, Erekléyekei órái meg nevedet!

Te Tháliának felkeltetve szárnyat adsz s varázskörö... ben nem igazadon, hogy égi szikra lelkesít belő... Torda, 1857. évben.

Foltényinéhez.**) Debreczen 1853. márczius 14.

Emlékl mit adjunk tenéked Művészet fénylő csillaga? Myrtus s babér-koszoru helyett, Szívünk röpül hozzád maga!... Fogadd el azt sok érdemedért, Mikkel e honnak áldozol; Vezéreljen az rögös pályádon, Min oly sok élveket hozol!

Im itt fogadd élvezetünket, Melyre ösztönöz a tisztelet! Im itt fogadd örömkönyűnket, Melyet áraszt a szeretet. Mert sok ezrek ajkán forog már, Erényt sugárzó nagy neved; Vig éljenek között hevültem, Dicsőitük fön érdemed!

Ha tiszta érzeményt rebege Boeszt hozzád sok hó kebel, Zajos tapsok hullámai között Tekints ránk s fogadjad el!!

Közgazdaság. A gabonapiacról.

Előrelátható volt, hogy a német váme... lések gabonapiacunkra nyomasztó hatást... fognak gyakorolni. A kereskedelem azon... ményenyl keesgettette magát egy legalább... egy ideig épp a kilátásban lévő vámemelések... miatt, Németországba irányuló gabnakivite... lünk valamivel élénkebb folyamatu lesz, de e... remény csak kis részben valósulhatott meg... azért, mert már betek óta hirdettek a német... felhivatalos lapok a gabnavámemelések előte... resztésével egyidejűleg hozandó oly nemü intéz... kedést, a mely lehetetlenné fogja tenni a német... gabonakereskedésre, hogy nagyobb mérvü... készleteket szerezzenek be a magasabb vá... ményesek életbeléptetése előtt. E hírlélek... tartózkodásra bírtak igen sok német kereske... dőt és vásárlásait ez okból nem voltak je... lentékenyek, és koránt sem érték el azon... mérvet, mint 1885-ben, a mikor a német vá... memeléseknek legalább az a hatásuk volt, hogy... rövid időre élénkítették gabonaforgalmunkat, A német importeurók tartózkodását igazolja... a vámemelésekkel egyidejűleg előterjesztett... zrlati törvény, mely a megá... lapitandó magasabb vámtétellel... sújtja mindazon külföldi gabonát, a mely f. hó... 26-tól fogva lépi át a német határt. Ezen in... tézkedés, mely egyszerű confisatio jellegével... bir mindazon német kereskedőkre nézve, a... kik a legutóbbi hetekben gabonát vásároltak... nálunk, de azt még át nem vették, egyszerre... megszüntetett minden forgalmat és helyi pia...

MÜNCHEN, nov. 30. Jerusale... lipseai bankigazgató egy itteni szállodá... ban agyonlőtte magát.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ Holnap, ezüdtörtökön, 1887. decz. 1-én bérletszünetben:

FOLTÉNYINÉ SZABÓ AMÁLIA asszony 50 éves jubileuma és a szinpadtól elbucszása ünnepélyére,

PRIELLE CORNÉLIA asszony a nemzeti színház művésznője közreműködésével:

Fenn az ernyő, nincsen kas, EZZEL: PACSIRTA.

Vigjátékok. Feltétlenül ífukori barátja, ki a szabadsághar... utáni években, Szabó Amália fiatal művésznőből írott... és még meg nem jelent költeménynek kézírata után... közöljük a fenti hangulatteljes sorokat. (Szerk.)

**Jutalomjátéka alkalmával a karzaról szórattott Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

ezunkon ez időszerint sokkal inkább, mint va... laha, a malmok magatartása is szükséglete... szahályozza az árakat. Ma is, a bőséges kíná... latbal csekély kereslet álván szemben a buzaárak... 10 krral ocsódotnak és még ezen lényegesen... esükkent árak mellett is csak 16.000 mm. vi... tetett el a piacról. — Mindazonáltal nem... hisszük, hogy az áresőknek tartós és mé... lyebbre ható lehetne. Mert bár igaz, hogy az... árakalulón a jelen körülmények között, a... mikor kiviteli chance-aink felette kedvezőt... nek, a belföldi szükséglet képezi a mérvadó... tényezőt, mégsem valószínű, hogy a külföldi... piacok magatartása ne legyen hatással... nálunk is és a külföldi piacokon aligha... nem állandósulni látszik az a kedvező... fordulat, a melyet a legutóbbi hetekben je... lenni alkalmunk volt. Az amerikai piaczo... n a szilárd irányzat e héten is tartós maradt, a... buzaárak jól tartották magukat, sőt a liszt... árak tovább emelkedtek. Csak legutóbb ál... lott be némi gyengülés a német szárlati tör... vény hírére. Az amerikai piacz szilárd hangu... lat amálínkább figyelemre méltó, mivel a kész... letök ismét emelkedtek 1-63 millió bushellel. A... kivétel e héten már valamivel nagyobb volt... s különösen Kaliforniából exportáltak többet. Keletindióból 48.000 quarter szállítottak el... az előző heti 25.000 quarterrel szemben. Ugy... látszik, hogy ezen vidékről ha jobbakk lesz... nek az árak többet is fognak piacozra hozni. Az angol piacokon a kereslet nagyobb... volt és az árak javultak. A francia piacz... az irányzata szintén szilárd. A belga és hollandi piacokon élénk volt a for... galom.

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Köbányán.

Köbánya, november 28. Az üzlez... változatlan. Magyar urasági öreg, nehét... 44-45 forint, fiatal nehét 45-45 1/2 fr. fiatal közép 45-45 1/2 frt. fiatal könnyű 45-45 1/2 frt. közönséges (szedeti) nehét 43-44. közép 42 1/2-43 1/2 forint. könnyű 41-42 1/2 frt. Romániai, bakonyi, átmeleti nehét — frt. közép — frt. könnyű — frt. eredeti (Stachel) — frt. közép — frt. Szrbiai nehét 42 1/2-43 1/2 frt. közép 42 1/2-43 forint, könnyű 40-41 frt. Hízó egy éves — forint. Sertéslétszám nov. 25-án volt kész... let 75,234 db, november 26-dikén felhajtattott 2718 drb. nov. 26-án elszállítottott 2133 darab nov. 27-én maradt készletben 76,639 darab sertés.

Debreczen. Debreczen Ellenőr eredeti táviratai.

BUDAPEST, nov. 30. A magyar... fegyvergyár létesítése iránti tárgyalások... a kormány és Unió bank közt befejeztet... tek. A részvénytársaság megalakulása... után ez ügyben törvényjavaslat terjeszte... tik elő a házbán.

BUDAPEST, nov. 30. A képviselőház... mai ülésén Polonyi interpellatiót je... lentett be a nemzeti muzeum és országos... képtár műkincseivel elkövetett visszaélé... sek tárgyában. — Trefort miniszter... és Pulszky Ferencztől nyert értesítés után... azonban (melyszerint a keringő hírek... alaptalanok) Polonyi az interpellatiót nem... terjeszti elő. Ezután tárgyalattott a do... hányjavaslat s a zárbeszédek megtartattak.

BUDAPEST, nov; 30. (Érk. d. u. 4 órakor.) Polonyi előzetes szándékával... szemben interpellált a muzeumügyben. A... dohány javaslat általánosságban elfogad... tattott.

MÜNCHEN, nov. 30. Jerusale... lipseai bankigazgató egy itteni szállodá... ban agyonlőtte magát.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, ezüdtörtökön, 1887. decz. 1-én bérletszünetben:

FOLTÉNYINÉ SZABÓ AMÁLIA asszony 50 éves jubileuma és a szinpadtól elbucszása ünnepélyére,

PRIELLE CORNÉLIA asszony a nemzeti színház művésznője közreműködésével:

Fenn az ernyő, nincsen kas, EZZEL: PACSIRTA.

Vigjátékok. Feltétlenül ífukori barátja, ki a szabadsághar... utáni években, Szabó Amália fiatal művésznőből írott... és még meg nem jelent költeménynek kézírata után... közöljük a fenti hangulatteljes sorokat. (Szerk.)

**Jutalomjátéka alkalmával a karzaról szórattott Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-bőszörményi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Zeké András és eke Gergely végrehajtást szenvedő elleni 60 frt 73 kr. és illetve 58 frt. 58 1/2 kr. adótorozások és jár. iránti végrehajtási ügyében a h.-bőszörményi kir. járásbírószág területén lévő, H. Hadház városban, a h.-hadházi 812. szijki A. + 1210. hrsz. 772. népsorszámu udvar kert és házból álló ingatlanra az árverést 600 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi Január hó 28 ik napján délelőtti 9 órakor H.-Hadház város házánál meg-

tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 ftot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bőszörményben, a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnál 1887. évi November hó 9-ik napján.

Deák kir. aljárásbíró.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni ipar és kereskedelmi banknál 2854, 2792 és 2875. számok alatt bezálogított részvények s arany, ezüstmedvek s ékszerek a folyó 1887-ik évi december 1-ő napján a nevezett bank debreceni piacterein 1829. sorszámu házanal s üzleti helyiségében délelőtti 10 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek elfognak adatni, mire a venni szándékozók meghívotnak.

Debreczen, 1887. november 28.

Paksy Imre kir. közjegyző

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Kosowszki Antané végrehajtható Kiss Sandorné és társa végrehajtást szenvedő elleni 70 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő és Derecske községben fekvő a 2046 számú tjkvben 2516. hr. számu 116 frt, a 3164 hrsz. 110 frt, továbbá a derecskei 1291 sztkvben 1616 hrsz. 160 frt, a 4221 hrsz. 182 frtra értékelt ingatlanokra a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben, — az 5992. hr. sz. 33 frt 30 kr, a 7845. hrsz. 47 frt 83 kr., a 9508 hrsz. 39 frt 17 kr. és a 10833. hrsz., Kiss Imrét illető 55 frt 66 kr-ra értékelte ingatlanok 1/6 od részére ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. Jan. hó 4 ik napjának délelőtti 9 órakor Derecske község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fogtak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 IX. t. cz 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak 1887. évi nov. hó 8. napján.

Nagy Károly tszéki bíró.

LEGNAGYOBB ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÜZLET DEBRECZENBEN LŐFKOVITS ARTHUR és TÁRSÁÉ. Főpiacz 2142. sz. a főposta tőszomszédságában, hol is rendkívül nagy választékban a legolcsóbb áron kaphatók. Includes a list of jewelry and watch items with prices, and an illustration of a pocket watch.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN. A „DEBRECZENI ELLENŐR” legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt KÖNYVNYOMDÁJA. DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház. ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására. Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok MINDEN ALAKBAN ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok. báii meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek a legjutányosabb áron állittatnak ki. VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Szerkesztőség és k... Széchenyi-utca SIMON-ház... HIRDETÉSEN... minden közlemény... fogadtatnak

XIV. évtől

Füst Párak gomolyg ködnek. Hatalmas égnek, lángkoroná a rhodusi Colossus, s dongva, mint a Mesos kötőmege, mi gar enyelgve érti. tele a Jevető. Tűzhá a rákosi homok lett reggelre kelve. tölgy lángokban li Nem. A dolog nem is ily nagyszó hogy a magyar kép gyújtották a lángok hozás engesztelő tü. küldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A dolánytörvény tottak a nemzeti p. növény minden tá melyet az áldott h. barátságos külföld szállit. Kézről kéz kiki szippant belő rjnt, az egyik éde másik boszus finto köpdösve a szerint, tott részére. Külön Helfy Ignác képv a „Pester Corresp ironia nélkül meg feltette magában, pártja számára mé köztársaságot élén, esküdt ellensége m és a szabadságot n badságot általában szabadságot. Bássfi hány szabadságát. tése, termelése, a megszorítás nélkül denkinek. De gyá kát forgalombá hoz szabad. A termelői adót, a kereskedőn

A „Debreczeni

MIL... Irta: Vért...

Egy udvarban elől, három szép na aranybetűs tábla tud dr. Miskey Imre mik szabó hátul, két hon közül az egyik szob volna s kopott táblá hogy mikor találh mindig otthon talál ban nem ül.

Csak hogy Krisz ült a korszámban. valója volt és ke többet busult a koc dolga akadt.

Ilyen a mostoh a szegény embert ül... Ebben a kegye toha sorssal rendese alulra. Nem egyszer egy vitték háza k valami részeg díszu lagya meg a st tét sem... Aztán otthon... Hát tehet arról Kri Hanem tán kérheti doktor irtól. Olyan köszöntését ma regg... Nem, nem! az asszony is, meg No hát nem.